

Školitelský posudek magisterské diplomové práce Bc. Tamary Furmaňské
SUBJEKTIVITA: HEGEL A LÉVINAS

Předkládaná magisterská práce navazuje na práci bakalářskou, ve které autorka probírala karteziánské vlivy na patrně nejzásadnější studii E. Lévinase *Totalita a nekonečno*. Nabízelo se samo sebou, že dalším krokem bude vylíčení vlivu Hegelovy *Fenomenologie ducha* na Lévinasovo myšlení, o což se pokusila předkládaná práce, která je příspěvkem k filosofickému proudu antropologických bádání. S lítostí však musím konstatovat, že daný úkol se ne zcela podařilo splnit.

Práce začíná velice dobře předvedením představy o tom, co je metafysika, ze které by mělo být nahlédnutelné, *proč a do jaké míry* je Lévinas autorem, jenž rehabilituje metafysiku, a to metafysiku *specificky* pojatou, což sám Lévinas ve svém díle nepředvedl. Z uvedeného pojetí metafysiky se pak ukazuje fakt, že Lévinasova koncepce vztahu mezi stejným a jiným představuje specifickou odpověď na základní úlohu metafysiky formulovanou Aristotelem: co je jsoucí a co mu jako takovému náleží. Určení významu „*ens qua ens*“ je tedy převeden na antropologickou rovinu. A nyní by mělo být úkolem přesvědčivě ukázat, proč k tomuto a proč právě k tomuto převodu muselo moci dojít. Vodítkem je jednak antropologizace metafysického tázání po *ens qua ens* v díle R. Descartesa, který je rovněž zahrnutý do magisterské práce, ale především v díle G. F. W. Hegela.

Ale zde se ukazuje, že Hegelova filosofie je přeci jenom nad diplomantčiny schopnosti. Práce totiž v konečném důsledku nedokáže přesvědčivě či analyticky vylíčit vliv filosoficko-antropologických motivů z Hegelovy *Fenomenologie*, ale nedokáže plasticky vylíčit ani samotné Hegelovy motivy – především základní figuru *Pána a raba*. Problematické samo o sobě je již to, že nedokázala brát v potaz celkový kontext Hegelovy *Fenomenologie*, nebo aspoň oddílu „Sebevědomí“. V porovnání s opravdu důkladnou analýzou myšlenkových figur v pojetí E. Lévinase vyhlíží Hegelova pozice velice skromně, ačkoliv opak musí být pravdou. Vnitřní provázanost *filosofémat* se opravdu nepodařilo ukázat, byť dílčí a jednotlivé analýzy jsou korektní a správné. „Pouze“ jako integrální celek práce nedrží pohromadě, a není proto přesvědčivá. Z toho obsahového důvodu nemůže být hodnocena jako výborná.

Formálně-obsahovým nedostatkem práce je rovněž absence jakékoliv cizojazyčné i tuzemské sekundární literatury k tématu, které je alespoň v cizině hojně probírané a zpracovávané. S jejím vyhledáváním a zkoumáním si diplomantka, bohužel, nedala práci žádnou.

Je však třeba podotknout, že je mimo vši pochybnost, že předložená diplomová práce je co do tématu, obsahu a záměru prací antropologickou. Jakožto vedoucí práce musím na předloženou práci *jakožto práci magisterskou* klást vysoké nároky, které se jen místy podařilo naplnit. Přesto se domnívám, že předložená práce *je obhajitelná*. Předpokládá to však, že diplomantka během obhajoby dokáže přesvědčivě a plasticky vylíčit nejen svůj záměr, který prací sledovala, ale i konkrétní způsob vlivu Hegelovy *Fenomenologie ducha* na Lévinasovu koncepci vztahu stejného a jiného.

Za předpokladu, že se diplomantce podaří přesvědčivě předvést konkrétní strukturu *filosofématu* „pán a rab“ u Hegela na straně jedné a „vztah stejný a druhý“ u Lévinase na straně druhé včetně jejich vnitřní provázanosti, považoval bych práci za velmi dobrou a hodnotil bych ji **25 kredity** ze 40 možných.

Aleš Novák